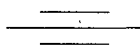

1. Kemény, Ferenc: A világbéke LAMPEL RKK (Woidianer F és Fiai) RT Könyvkiadó Vállalat, Budapest, 1911. 11–20. l.
2. Pedagógiai Szemle, 1976. 2. sz. 112–121. l.
3. Wedemeyer, Friedrich L.: Friedenserziehung als politischer Auftrag. Beiträge zur Konfliktforschung, Markus-Verlags-gesellschaft mbH, Helmut Boh, Köln, 1988. 4. 37–76. l.
4. Birckenbach, Hanne-Margaret – (Uli Jäger) – Wellmann, Christian: Nicht-Regierungsorganisationen – Hoffnungsträger gegen Gewalt? Bilanz und Perspektiven der Friedensentwicklung 1955/96. Jahrbuch Frieden 1997, ...Konflikte Abrüstung Fiedensarbeit, C.H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, München 1996. 9–10. l.
5. Hágai Békefelhívás 1999.
New York Office Hague Appeal for Peace 1999 c/o WFM, 777 UN Plaza NY 10017, New York, USA 1. l.
6. U.o.: 5–6. l.

KECSKÉS ISTVÁN

ny. igazgató

Debrecen

A sikerélmény titka

Amikor valaki elhatározza, hogy pedagógus lesz, az a cél, elképzelés, vágy vezérli, hogy egyszer majd olyat alkosson, amely maradandó emléket hagy azokban, akikért e pályát választotta. Úgy érzem, ezt valamennyi pedagógus kolléga nevében elmondhatom, hiszen enélkül elképzelhetetlen ez a munka.

Vallom, hogy egy-egy iskola oktató-nevelő munkájának hatékonyságát mindenekelőtt a környezet, a pedagógusok személyisége, tevékenysége, valamint az iskolavezetés által teremtett pedagógiai szituációk határozzák meg.

A környezetnek és a személyiségnek a tevékenységen keresztül megvalósuló aktualitás kölcsönhatásait valamilyen módon szabályozni kell. Ehhez a NAT a legoptimálisabb feltételeket biztosítja, ugyanis a pedagógiai programokban, a helyi tantervekben az iskolának olyan pedagógiai szituációkat kell meghatároznia, ezen keresztül megteremtenie, amelyekben a pedagógusok cselekvéseit, tevékenységeit céltudat, célképzés vezérli, és ebben jelentős szerep illeti meg azt a hitet és reményt, hogy célját el is tudja érni, s ezáltal sikerélményhez jusson. Ebben nagy szerepe van a helyes emberi kapcsolatoknak is, amelyet Selye János így fogalmazott meg: „A boldogság és a siker kulcsa minden életpályán az őszinte, kiegyensúlyozott és megértő magatartás önmagunkkal és másokkal szemben.”

Minden vezetőnek tudnia kell, amíg a termelésben azonos anyagok, gépek, eszközök vesznek részt, addig a pedagógiában, az oktató-nevelő munka folyamatában nincsenek ilyen azonos minőségű tényezők. Sem a pedagógus, sem a tanuló, sem a környezet nem azonos, nem ugyanolyan minőségűek. Sok változó tényező teszi nehezzé a pedagógus munkáját. Amit ugyanis a termelésben a mérnök, a technikus, a csoportvezető külön-külön irányít, azt az iskolában, a nevelésben a pedagógus egyszemélyben végzi.

A nevelőmunka folyamatában a pedagógusok a jövő számára értékeket hoznak létre, „érték-termelő” tevékenységet folytatnak. A pedagógus a társadalom legértékesebb „anyagával”, az emberrel bánt, tehát, és itt nem termelhet selejtet. A társadalom számára a jövő szakembereinek „bővített újratermelését” végzik annak tudatában, hogy: „az ember a legegyszerűbb és egyben a legbonyolult-

tabb jelenség az egész világmindenségben. Ez az oka, hogy a nevelés is a legegyszerűbb és a legbojnyolultabb feladat” – írja dr. Kerékgyártó Imre.

Ha ezt a vezető tudja, és a fenntartó a tudomány alapján értékeli, akkor meg kell teremteni azokat a feltételeket, hogy egy-egy testület tagjai, akik e nehéz feladatra vállalkoztak, teljesíteni tudják a pedagógiai programból, a helyi tantervből adódó nevelési célokat. Biztosítani kell számukra, hogy sikerélményhez jussanak, mert ezt nemcsak a tanulók igénylik, hanem a pedagógusok is.

A tudományos munkát végzőket, akik a pedagógiában, a módszertanban, a nevelőmunka különböző területein kimagasló eredményeket érnek el, még nagyobb megbecsülés illesse meg.

Bízunk abban tehát, hogy a kormány által bevezetett minőségi pótlék, valamint a pedagógusok megérdemelt fizetésemelése alapul szolgál arra, hogy az iskolavezetés, a fenntartó azt a pedagógust, aki az oktató-nevelő munkában jelentőset alkotott, kiváló eredményt ért el, ennek megfelelően fogja értékelni.

A helyes értékeléssel, a belső lehetőségeket a külsővel segítve olyan sikerélményhez juttatja a vezető, a fenntartó a beosztottakat, hogy az a nevelő-oktató munkában többszörösen megtérül.

BUDAI JÚLIA, FÁBIÁNNÉ PÁGER ANNA,
PÁGER MARGIT, PISKOLTINÉ TÓTH ANDREA
Juhász Gyula Tanárképző Főiskola
Szeged

A kritikai gondolkodás tanításáról

Az elkövetkezőkben óratervezeteket kívánunk megjelentetni, hogy tájékoztatást nyújtsunk a kritikai gondolkodás tanításáról.

A kritikai gondolkodás egy olyan komplex folyamat, amely a gondolkodási műveletek egész sorára épül, több szinten zajlik: az információ megszerzésétől a döntéshozatalon át az alkalmazásig tart. Ennek a gondolkodási folyamatnak az érzelmek is kísérői, minek következtében jelen van a személyes érintettség is.

Az Amerikában kidolgozott „kritikai gondolkodás fejlesztése az olvasási és íráskészségen keresztül” (Reading and Writing For Critical Thinking Project RWCT) egy olyan együttműködési projekt, amelyben a világ különböző részein dolgozó oktatási szakemberek vesznek részt. Az együttműködés célja, hogy olyan tanítási módszereket juttasson el az iskolába, amelyek bármely korcsoportú diák esetében bármilyen szaktárgyra alkalmazva erősítik a kritikai gondolkodást. A kritikai gondolkodás tehát egy készség, és iskolai keretek között tanítható, fejleszthető.

Az iskolára ma is az a jellemző, hogy az információ elsajátítását tekinti végső célnak. Ugyanakkor nem tanítják meg a tanulókat arra, hogy mit kezdjenek az elsajátított tudással. Ezt a „holt tőkét” a diákok nem tudják mozgósítani bonyolult problémák megoldásakor, alternatív lehetőségek feltárásakor, döntéshozatalkor.

A mai élet pedig éppen azt kívánná meg, hogy a fiatal legyen képes alkalmazkodni az új, megváltozott körülményekhez, mások véleményét tudja elfogadni vagy felülbírálni, legyen készsége saját ismereteit rugalmasan kezelni, az új tudás birtokában gondolatait új rendszerbe szervezni, és annak felhasználásával meghozni döntéseit, hogy élete minősége javuljon.